

Van milieu naar duurzame samenleving

In gesprek met Aad Overgaag, voorzitter van de kerngroep Duurzame Ontwikkeling

door Allan Varkevisser

Het thema milieu neemt van oudsher een belangrijke plaats in in het gedachtegoed van D66. D66 trok als één van de eerste politieke partijen conclusies uit het Rapport van de Club van Rome en voert sindsdien een externe en interne strijd over het belang van de bescherming van het milieu in relatie tot de economische ontwikkeling. Deze strijd heeft echter reeds een aantal malen tot gezichtsverlies voor D66 geleid, terecht of onterecht, zoals ten tijde van de discussie over het kappen van het bos bij Amelisseweerd, de toelaatbaarheid van het boren in de Waddenzee en de milieugrenzen aan de groei van Schiphol. Inmiddels is het thema milieu om verschillende redenen weggezaakt. Niet in de laatste plaats doordat de kritische inhoud van het begrip is gesleten. Sinds het verschijnen van het rapport van de VN-Commissie Brundtland is deze rol overgenomen door het begrip 'duurzame ontwikkeling'.

Binnen SWB-verband is de zogenaamde kerngroep duurzame ontwikkeling actief. Deze maakt deel uit van de grotere SWB-werkgroep Milieu. Aad Overgaag, voorzitter van de kerngroep, bevestigt nog eens de sleetsheid van het begrip milieu door zich in zijn introductie onmiddellijk af te zetten tegen het begrip. "We hebben onze kerngroep Duurzame Ontwikkeling genoemd omdat milieu een te beperkt begrip is geworden. Het is een technische term geworden die vooral betrekking heeft op kwantitatieve gegevens zoals emissies en grondstoffengebruik. De term duurzame ontwikkeling heeft veel meer raakvlakken met andere terreinen en heeft ook een kwalitatieve betekenis. Elk begrip is ech-

D66 werd en wordt vaak geafficheerd als een milieupartij. In de loop der tijd hebben de democraten echter een twijfelachtige reputatie gekregen op het gebied van het milieu. Inmiddels wordt het begrip milieu meestal vervangen door duurzame ontwikkeling. Onder deze naam is een SWB-kerngroep actief. Een gesprek met voorzitter, Aad Overgaag, over de betekenis van duurzame ontwikkeling in de politiek en de rol en bijdrage van D66.

ter onderhevig aan slijtage, dus ook duurzame ontwikkeling. Daarom spreken wij zelf tegenwoordig meestal van 'duurzame samenleving'. Dat gaat nog een stapje verder dan duurzame ontwikkeling. In het streven naar duurzaamheid gaat het uiteindelijk om een verandering van onze levenswijze. Onze discussies gaan niet alleen maar over technische milieugegevens, over het gebruik van de ruimte en de infrastructuur, maar ook over bijvoorbeeld sociaal-economische problemen en over criminaliteit."

Overgaag definieert duurzaamheid als een probleem van onze cultuur. Zelf probeert de kerngroep de cultuur - en met name de cultuur binnen D66 - te beïnvloeden middels het organiseren van lezingen, symposia en discussies of ingezonden artikelen (zie ook elders in dit nummer). Aad Overgaag is over het effect van zijn poging tot beïnvloeding alles behalve tevreden. Hoewel hij een voorzichtige man is, die zijn woorden zorgvuldig weegt, is zijn kritiek op het beleid van Paars I en de rol van D66 ongezouten: "De discussies gingen eigen-

lijk alleen maar over infrastructuur zoals de Hoge Snelheidslijn, de Betuwelijn en Schiphol. Vaak overgoten met een groen sausje. De inbreng van D66 stelde mij ook zeer teleur."

Voor de toekomst vreest Overgaag dat het thema duurzame ontwikkeling nog verder zal wegzakken. "Nu D66 kleiner is geworden zal het nog moeilijker zijn om het op de agenda te krijgen. Ook binnen D66 zelf neemt de aandacht voor duurzame ontwikkeling af. Op de kandidatenlijst voor de Tweede kamer stonden de milieudeskundigen eigenlijk allemaal zeer laag genoteerd. Ik weet niet precies welke betekenis ik daaraan moet hechten. Misschien is het een signaal dat we duurzame ontwikkeling uiteindelijk toch niet zo belangrijk vinden."

Overgaag vindt de samenwerking met andere werkgroepen binnen de SWB erg belangrijk. Hij ziet duurzaamheid als een idee dat pas concreet wordt als je het in concrete kwesties als ruimtegebruik, mobiliteit, etc. uit gaat werken. Die samenwerking tussen groepen komt lang niet altijd tot stand. Overgaag: "De infrastructuur in de partij is beperkt ontwikkeld. Er wordt teveel zelfwerkzaamheid verondersteld en er gaan teveel dingen langs elkaar heen. Hierdoor is de onderlinge wisselwerking tussen SWB-groepen en tussen SWB-werkgroepen en andere delen van de partij gering. De activiteiten klinken ook te weinig door in de discussies en de standpunten van de partij. Je kunt dan wel roepen dat je als werkgroep harder aan de weg moet timmeren, maar je hebt als vrijwilliger maar een beperkte slagkracht. Je kunt wel een grote broek aantrekken, maar je moet wel realistisch blijven in wat je aankan als groep. In ieder geval zou het voor veel werkgroepleden binnen de partij stimulerend werken als zij wat vaker iets terug zouden horen op hun producten."

Wat kan de SWB zelf doen om de wisselwerking binnen de partij te verbeteren?

Het initiatief ligt te sterk bij de werkgroepen zelf. Vanuit het SWB-bestuur in samenspraak met de partij zou men wat meer sturend kunnen optreden. Ik begrijp wel dat er een spanning bestaat tussen de vrijheid van de groepen en sturing vanuit het bestuur, maar binnen dat spanningsveld vind ik dat het initiatief wat meer naar de kant van het SWB-bestuur mag verschuiven.

Wat zijn de plannen van de kerngroep voor de komende tijd?

In eerste instantie zijn we - mede met het oog op het congres over 'Vitale economie' - bezig met het ontwikkelen van een duurzaamheidstoets. Hoe kun je het criterium 'duurzaamheid' meetbaar maken?

Daarnaast hebben we ooit een notitie gemaakt over de samenhang tussen milieu, ruimte en de sociaal-economische inrichting van de samenleving. Die willen we nu verder uit gaan werken. Na de zomer starten we met een project rond Schiphol in samenwerking

Aad Overgaag

met de SWB-werkgroep verkeer, vervoer en ruimtelijke ordening. Bovendien hebben we een initiatief genomen in de richting van de provinciale groepen. Wij hebben hen aangeboden ondersteuning te geven bij het schrijven van het verkiezingsprogramma voor de verkiezingen in '99. Misschien krijgen we het daar wel heel druk mee. Dat zou voor ons een goed teken zijn." ♦